

POZICE SVAZKU OBCÍ METROPOLITNÍ OBLASTI A AGLOMERACE ČESKÉ REPUBLIKY (MOA) PRO ROZPOČET EU 2028-2034

EVROPA POTŘEBUJE KONKURENCESCHOPNÝ ROZPOČET SE SILNOU ÚZEMNÍ DIMENZÍ

MOA podporuje pružnější a výkonnostně orientovaný evropský rozpočet, který odráží územní soudržnost a priority metropolitních oblastí a aglomerací.

MOA patří mezi **hlavní motory evropské konkurenceschopnosti, inovací a transformace**. Soustřeďují podniky, univerzity, výzkumné kapacity, kvalifikovanou pracovní sílu i strategickou dopravní, energetickou a digitální infrastrukturu. Současně **čelí vysoké koncentraci výzev** v oblasti bydlení, mobility, energetické transformace, veřejných služeb, životního prostředí a sociální soudržnosti. Veškeré realizované projekty mají širší dopad na obyvatele.

MOA v ČR **koncentrují přibližně 60 % obyvatel a 70 % HDP**. Při HDP ČR okolo 8,3 bilionu Kč v roce 2025 představují ekonomickou základnu přibližně 6 bilionů Kč.

Budoucí víceletý finanční rámec proto musí **propojit evropskou konkurenceschopnost s územní soudržností**. MOA mají být nejen konečnými příjemci národních programů, ale také **strategickými partnery při plánování, rozhodování a implementaci evropských investic**.

CO POŽADUJEME

1. Garantovanou územní dimenzi v Národních a regionálních partnerských plánech (NRPP)

MOA musí být od počátku **zapojeny do přípravy, vyjednávání, implementace i revizí budoucích NRPP** a Evropská komise by měla kvalitu partnerství posuzovat při schvalování NRPP.

Zjednodušení národní plánovací architektury **nesmí znamenat centralizaci či zužování** na několik národních priorit.

MOA podporuje **povinnou územní či městskou kapitolu NRPP** s jasně vymezenou a **předvídatelnou finanční alokací**, připravenou a implementovanou za aktivního zapojení územních partnerů.

2. Stabílní a předvídatelnou alokaci pro udržitelný městský rozvoj

Budoucí rámec by měl garantovat **minimálně 15 % pro udržitelný městský rozvoj**.

Strategické metropolitní investice vyžadují několikaletou technickou, majetkoprávní, finanční a povolovací přípravu projektů. Předvídatelná alokace umožňuje vytvářet zásobník kvalitně připravených projektů a koordinovat navazující investice mezi městy, obcemi, sektory a fondy.

3. Posílení nástroje ITI a integrovaných place-based investic

Integrované územní investice (ITI) vytvořily během dvou programových období fungující rámec spolupráce mezi českými jádrovými městy a jejich širšími funkčními územími.

Integrovaný přístup zvyšuje užitek oproti izolovaným projektům o přibližně 20-25 %, u orientace na konkurenceschopnost až o 40 %. Investice do integrovaných projektů MOA se tak neoddělitelně promítnou do růstu celé ČR.

Budoucí víceletý finanční rámec (MFF) by měl tuto **kapacitu MOA a nástroje ITI podílet se na hospodářském růstu využít a dále rozvíjet**, nikoliv ji nahrazovat.

Požadujeme zejména:

- posílení nástroje ITI;
- silnější rozhodovací pravomoci nositelů integrovaných strategií;
- větší koncentraci prostředků prostřednictvím integrovaných strategií místo roztržitých jednotlivých výzev;
- zajištění technické podpory;
- zaměření integrovaných nástrojů na konkurenceschopnost, inovace, odolnost a přeshraniční spolupráci.

4. Hodnotit kvalitu a dopad, nikoliv pouze rychlost nebo míru inovativnosti

Výkonnostní model **musí respektovat realitu komplexních a dlouhodobých investic**; nesmí být založen na rychlých, nesystematických a nekvalitních řešeních. Kvalita a adekvátní čas přinášejí reálný dopad.

Města **nesmí nést finanční důsledky za nesplnění národních reforem**, které nemohou ovlivnit. Implementační lhůty musí zůstat realistické a územní alokace stabilní po celé programové období.

Hodnocení projektů by mělo vycházet zejména z jejich potřeby, kvality, připravenosti, hospodárnosti, škálovatelnosti a měřitelného dopadu.

Evropské financování by mělo podporovat kvalitní, racionální a ověřené projekty schopné přinést vysoký ekonomický, environmentální nebo sociální přínos, proto **odmítáme pravidlo N+10 měsíců**, které u komplexních investic vytváří tlak na rychlost místo kvality. Požadujeme zachování **minimálně pravidla N+3**.

MOA požaduje přímý přístup metropolitních oblastí, aglomerací a jejich zastřešujících organizací k technické pomoci, aby mohly přímo a dlouhodobě naplňovat evropské priority v území.

5. MOA musí být součástí Evropského fondu konkurenceschopnosti

MOA jsou přirozeným prostředím pro testování, demonstraci, zavádění a následné škálování nových technologií a řešení.

Města a obce proto **musí být výslovně způsobilými aktéry budoucího Evropského fondu konkurenceschopnosti (EFK)** a musí mít možnost přístupu k podpoře jak přímo, tak prostřednictvím národních nástrojů.

Politika konkurenceschopnosti současně nesmí vést ke koncentraci investic pouze v několika již dnes nejsilnějších evropských inovačních ekosystémech.

Budoucí EFK by měl obsahovat mechanismy podporující vyvážené geografické rozložení investic, podporu prvořadatelů, technickou asistenci na míru, šíření inovací mezi regiony a zachování konvergenčních přínosů politiky soudržnosti.